

คำตอบกระทู้ถามแยกเฉพาะที่ ๐๕๒/ร.

ของ นายเทอดชาติ ชัยพงษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย จังหวัดเชียงราย
เรื่อง ปัญหาาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ

ข้าพเจ้า นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถามแยกเฉพาะ เรื่อง ปัญหาาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจที่ได้รับรายงานจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการคลัง ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

จากข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพาณิชย์ ทราบว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรมีนโยบายและมาตรการระยะสั้นและระยะยาวในการแก้ไขปัญหาาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ (ลำไย ลิ้นจี่ มะม่วง และส้มโอ) ดังนี้

๑. มาตรการแก้ไขปัญหาาราคาผลผลิตผลไม้ มีการบริหารจัดการผลไม้แบบเบ็ดเสร็จ โดยคณะกรรมการพัฒนาและบริหารจัดการผลไม้ (Fruit Board) จำนวน ๒ ระยะ ได้แก่

๑.๑ ระยะสั้น การแก้ไขปัญหาผลไม้ตามฤดูกาลผลิตแต่ละปีภายในพื้นที่แหล่งผลิตสำคัญ ได้แก่ ภาคตะวันออก ภาคเหนือ และภาคใต้ โดยเฉพาะผลไม้เศรษฐกิจหลักที่มีความอ่อนไหว ได้แก่ทุเรียน เงาะ มังคุด ลองกอง ลำไย และลิ้นจี่ เพื่อบรรเทาปัญหาผลผลิตที่ออกสู่ตลาดมาก และกระจุกตัวในช่วงเวลาเดียวกัน ทำให้ราคาตกต่ำ นอกจากนี้ ในพื้นที่จังหวัดเชียงรายมีคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลผลิตการเกษตรระดับจังหวัดเชียงราย (คพจ.) ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาาราคาผลผลิตตกต่ำภายในจังหวัดอย่างเร่งด่วน โดยมีสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงรายในฐานะคณะกรรมการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาาราคาผลไม้ตกต่ำ ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายเป็นประธานคณะกรรมการ และมีเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงรายเป็นกรรมการและเลขานุการ เป็นผู้ขับเคลื่อนดำเนินการในระดับพื้นที่ผลไม้ครบวงจร

๑.๒ ระยะยาว ดำเนินการตามแนวทางพัฒนาผลไม้ไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐ โดยมุ่งเน้นผลไม้เศรษฐกิจหลักที่มีความอ่อนไหว ได้แก่ ทุเรียน เงาะ มังคุด ลองกอง ลำไย และลิ้นจี่ ดำเนินการ ดังนี้

๑.๒.๑ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการผลไม้ในการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าไม้ผล

๑.๒.๒ พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการตลาดไม้ผลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

๑.๒.๓ สร้างความเข้มแข็งและความเสมอภาคให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรไม้ผล

๑.๒.๔ บริหารจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในการผลิต

๑.๒.๕ พัฒนาเครือข่ายการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ผลไม้

๒. ประเด็นการแก้ไขปัญหาต้นทุนทางการผลิตของเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร ดังนี้

๒.๑ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรในรูปแบบแปลงใหญ่ โดยดำเนินโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต พัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพและมาตรฐาน การบริหารจัดการและการจัดการด้านการตลาด

๒.๒ ส่งเสริมให้เกษตรกรจัดการดินและใช้ปุ๋ยได้อย่างถูกต้อง ใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักการ ๔ ถูก ได้แก่ ถูกสูตร ถูกอัตรา ถูกเวลาและถูกวิธี ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยแบบผสมผสาน รวมทั้งส่งเสริมให้ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตมีคุณภาพและลดต้นทุนการผลิตผ่านศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งปัจจุบันมีศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนจำนวน ๘๘๒ ศูนย์ ในพื้นที่ ๗๗ จังหวัดทั่วประเทศ

๒.๓ รณรงค์ให้เกษตรกรผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์และวัสดุอินทรีย์มาอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีเป้าหมายการผลิตปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสดและการโลกบดตอซัง จำนวน ๑,๘๙๐,๖๘๕ ตัน และส่งเสริมให้ดำเนินการผลิตได้ จำนวน ๔,๓๕๒,๙๔๘.๖๔ ตัน พร้อมสร้างการรับรู้ให้เกษตรกรทราบว่าปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีต่างก็มีจุดเด่นแตกต่างกัน คือ ปุ๋ยอินทรีย์ใช้ในการปรับปรุงสมบัติทางกายภาพของดินทำให้ดินโปร่ง ร่วนซุย ระบายน้ำและอากาศได้ดีเมื่อใช้ร่วมกับปุ๋ยเคมี จะส่งเสริมปุ๋ยเคมีให้เป็นประโยชน์แก่พืชอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนปุ๋ยเคมีเป็นปุ๋ยที่ได้จากสารอนินทรีย์หรืออินทรีย์สังเคราะห์มาผ่านกระบวนการสังเคราะห์ ทำให้มีปริมาณธาตุอาหารต่อหน่วยน้ำหนักของปุ๋ยสูง ใช้ปริมาณเพียงเล็กน้อยก็เพียงพอและพืชจะสามารถนำธาตุอาหารไปใช้ได้เร็วกว่าปุ๋ยอินทรีย์ จึงไม่สามารถที่จะใช้ทดแทนกันได้ทั้งหมด

๒.๔ ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยชีวภาพที่ได้รับการรับรองโดยกรมวิชาการเกษตร และกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อเพิ่มผลผลิต โดยสามารถใช้ผสมผสานร่วมกับปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ได้

๒.๕ ดำเนินการร่วมกับกรมการค้าภายใน กรมส่งเสริมสหกรณ์ สมาคมการค้าปุ๋ยและธุรกิจการเกษตรไทย สมาคมการค้าผู้ผลิตปุ๋ยไทยและสมาคมขนส่งและโลจิสติกส์ไทย ในการลดราคาจำหน่ายปุ๋ยเคมี เพื่อช่วยเหลือด้านต้นทุนการผลิต โดยได้ประชาสัมพันธ์การดำเนินการ “โครงการเชื่อมโยงปุ๋ยเคมีราคาถูกให้แก่เกษตรกรผ่านสถาบันเกษตรกร” ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม - ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้เกษตรกรในพื้นที่ทราบอย่างทั่วถึงและอำนวยความสะดวกให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงการซื้อปุ๋ยได้ในราคาหน้าโรงงาน

๒.๖ ถ่ายทอดความรู้และประเมินพฤติกรรมการใช้สารเคมีของเกษตรกร เกี่ยวกับการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

๒.๗ ดำเนินการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ชีวภัณฑ์ (เชื้อจุลินทรีย์และแมลงศัตรูธรรมชาติ) และใช้การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน เพื่อลดหรือทดแทนการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช แต่ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้จะต้องส่งเสริมให้มีการใช้อย่างถูกต้องและปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อนภาคการเกษตรด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนระบบการเกษตร

ของประเทศไทยสู่ ๓ สูง คือ ประสิทธิภาพสูงด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมผสมผสานภูมิปัญญา มุ่งยกระดับสินค้าเกษตรสู่มาตรฐานสูง ครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพ โภชนาการ ความปลอดภัย และระบบการผลิตที่ยั่งยืน เพื่อให้การทำเกษตรเป็นอาชีพที่สร้างรายได้สูงและเกิดการพัฒนา

ในส่วนของการตรวจพาณิชย์ โดยกรมการค้าภายใน ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบ ด้านการตลาดภายในประเทศ จะดำเนินการเชิงรุกโดยจัดประชุมหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ๓ ฝ่าย ทั้งภาครัฐราชการ เกษตรกร และเอกชน เพื่อติดตามสถานการณ์ด้านการผลิต การตลาด ข้อเท็จจริง ของสภาพปัญหา ตั้งแต่ช่วงก่อนฤดูการผลิตออกสู่ตลาด เพื่อร่วมกันกำหนดมาตรการบริหารจัดการ ทั้งระบบตลอดห่วงโซ่อุปทาน รวมทั้งได้มีการติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและบูรณาการร่วมกับ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่แหล่งผลิตสำคัญเพื่อขับเคลื่อนมาตรการ ลงสู่ภาคปฏิบัติ สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันต่อสถานการณ์ ทั้งนี้ สำหรับมาตรการด้านการตลาด ภายในประเทศที่สำคัญ มีดังนี้

๑. มาตรการดูแลราคาสินค้าเกษตรระยะสั้น

๑.๑ มาตรการรักษาเสถียรภาพราคา เพื่อดูดซับผลผลิตส่วนเกินในช่วงออกสู่ตลาดมาก ไม่ให้ราคาสินค้าต่ำกว่าปกติ ดังนี้

๑.๑.๑ โครงการชดเชยดอกเบี้ยในการเก็บสต็อก (ข้าว มันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) โดยสนับสนุนดอกเบี้ยให้แก่ผู้ประกอบการค้าที่ใช้สินเชื่อเพื่อรับซื้อผลผลิต จากเกษตรกรโดยไม่ต้องเร่งระบายผลผลิต และเก็บสต็อกไว้ เพื่อดึงผลผลิตส่วนเกินออกจากตลาด ในช่วงที่ผลผลิตออกมากโดยไม่แทรกแซงกลไกตลาด

๑.๑.๒ โครงการผลักดันการส่งออก (น้ำมันปาล์มดิบและผลไม้) สนับสนุนค่าหลักดัน การส่งออก เพื่อดูดซับปริมาณผลผลิตในช่วงออกสู่ตลาดมาก เพื่อระบายออกต่างประเทศและรักษาเสถียรภาพ ราคารับซื้อ

๑.๑.๓ รณรงค์บริโภคผลผลิตของไทยทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ (ข้าวและผลไม้) การสร้างการรับรู้ถึงคุณประโยชน์ของการบริโภคผลผลิตแต่ละชนิดและแต่ละสายพันธุ์ โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นยุคใหม่ เพื่อรณรงค์ให้มีการบริโภคเพิ่มมากขึ้น

๑.๒ เพิ่มช่องทางการตลาด และสร้างการแข่งขันทางการค้า เพื่อช่วยให้เกษตรกร มีช่องทางการจำหน่ายที่เพิ่มขึ้น ลดการกระจุกตัวของสินค้าในแหล่งผลิต ดังนี้

๑.๒.๑ จัดตลาดนัดข้าวเปลือก ให้มีผู้ซื้อหลายรายในการแข่งขันในแหล่งผลิต ข้าวเปลือกจังหวัดหลักและจังหวัดรอง และเปิดจุดรับซื้อ (โรงสีนอกพื้นที่) เพื่อสร้างการแข่งขัน ด้านราคา

๑.๒.๒ ฝึกอบรมด้านการตลาดออนไลน์ ออฟไลน์ ร่วมกับแพลตฟอร์มชั้นนำ เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่าย

๑.๒.๓ การเชื่อมโยงซื้อขายล่วงหน้าผ่านสัญญาข้อตกลงของกรมฯ โดยนำผู้ประกอบการรับซื้อ ผู้ส่งออก ห้างค้าส่งค้าปลีก เข้าไปทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรตั้งแต่วันที่ก่อนฤดูการผลิตออกสู่ตลาด โดยกำหนดราคาซื้อขายล่วงหน้า

๑.๒.๔ เชื่อมโยงกระจายออกนอกแหล่งผลิต ผ่านกลไกภาคีเครือข่ายของกรมการค้าภายใน อาทิ ห้างค้าส่ง-ค้าปลีก ตลาดกลาง ตลาดสด จุดโมบายพาณิชย์ รถโมบาย หน่วยงานราชการ และสนับสนุนการบริหารจัดการในการดำเนินการ

๑.๒.๕ ส่งเสริมด้านการจำหน่ายผลไม้โดยตรงสู่ผู้บริโภค โดยสนับสนุนกล่องไปรษณีย์สำหรับขนส่งผลไม้ ขนาด ๑๐ กิโลกรัม พร้อมค่าขนส่งฟรี รวมทั้งจัดอบรมให้กับเกษตรกรกลุ่มเกษตรกร เพื่อสร้างโอกาสในการจำหน่ายผลไม้ไปยังผู้บริโภคโดยตรง

๑.๒.๖ เชื่อมโยงผลผลิตของเกษตรกรกับผู้ประกอบการอาหารสัตว์ (มันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์)

๑.๒.๗ ส่งเสริมการใช้ไบโอดีเซลในปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มปริมาณการใช้ CPO ในประเทศ

๒. มาตรการดูแลสินค้าเกษตรระยะยาว

๒.๑ มาตรการเพิ่มรายได้ โดยเน้นการส่งเสริมนวัตกรรม และการสร้างมูลค่า ดังนี้

๒.๑.๑ โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนสินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกรที่มีการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับข้าว มันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หรือสถาบันเกษตรกรที่มีสมาชิกประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์เป็นหลัก นำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการรวบรวมหรือรับซื้อ เพื่อช่วยลดข้อจำกัดปริมาณผลผลิตในช่วงที่ผลผลิตออกมาก

๒.๑.๒ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกมันสำปะหลัง โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนเงินทุนในการพัฒนาการผลิตและเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตของเกษตรกร โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง

๒.๑.๓ โครงการยกระดับศักยภาพการแปรรูปมันสำปะหลัง (เครื่องสับมันสำปะหลัง) โดยสนับสนุนเงินทุนให้แก่กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย ในการจัดหาเครื่องสับมันสำปะหลังขนาดเล็ก พร้อมเครื่องยนต์และอุปกรณ์ การตากมันเส้น เพื่อพัฒนาคุณภาพและกระบวนการแปรรูปมันสำปะหลัง ให้เกษตรกรสามารถแปรรูปหัวมันสำปะหลังสดเป็นมันเส้นได้ด้วยตนเอง และจำหน่ายให้แก่อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องได้โดยตรง สร้างมูลค่าเพิ่มและมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒.๑.๔ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและมาตรฐานของโรงสีครบวงจร เพื่อเพิ่มศักยภาพโรงสี ให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP และ HACCP

๒.๑.๕ ติดตั้งมิเตอร์ Realtime ที่ถังเก็บน้ำมันปาล์ม โดยสามารถติดตามสถานการณ์สต็อกน้ำมันปาล์มได้อย่างมีประสิทธิภาพและแก้ไขปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์

๒.๑.๖ มาตรการสนับสนุนค่าบริหารจัดการในการแปรรูป กรณีที่ผลผลิตล้นตลาด คุณภาพไม่เหมาะสมสำหรับส่งออก และราคาตกต่ำ เพื่อเร่งดูดซับอุปทานผลไม้ออกนอกระบบ ในปริมาณมากรวมทั้งเป็นการเพิ่มมูลค่าของผลผลิต

๒.๒ การกำกับดูแลราคาสินค้าให้มีความเป็นธรรม โดยใช้มาตรการทางด้านกฎหมาย และติดตามสถานการณ์ราคาสินค้าที่จำหน่ายอย่างใกล้ชิด ดังนี้

๒.๒.๑ การกำหนดสินค้าควบคุมตามประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ ฉบับที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดให้สินค้าเกษตรเป็นสินค้าควบคุม ได้แก่ ข้าวเปลือก ข้าวสาร ข้าวโพด ข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ กากดีดีจีเอส ผลปาล์ม มะพร้าวผลแก่ กระเทียม หอมหัวใหญ่ ไข่ไก่ ไก่ ไก่เนื้อสุกร มังคุด ทูเรียน ลำไย เพื่อดูแลป้องกัน การกำหนดราคาซื้อ ราคาจำหน่าย หรือกำหนดวิธีปฏิบัติทางการค้าอันไม่เป็นธรรม

๒.๒.๒ การแสดงราคาซื้อขายสินค้าเกษตร ตามประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ ฉบับที่ ๖๖ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๓๓ รายการ เพื่อให้เกษตรกร ได้เปรียบเทียบราคาซื้อขายก่อนตัดสินใจขายสินค้าและมีให้ลูกเอาเปรียบราคาซื้อขายโดยไม่เป็นธรรม

๒.๒.๓ การดูแลความสมดุล โดยแจ้งปริมาณการครอบครอง การนำเข้า สถานที่เก็บ การตรวจสอบสต็อก ตามประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการแต่ละสินค้า

๒.๒.๔ การควบคุมการขนย้าย ในแต่ละท้องที่ต้องขออนุญาตขนย้าย เพื่อให้เกิด ความเป็นธรรมในด้านราคา ปริมาณและรักษาเสถียรภาพของระบบตลาด รวมทั้งเพื่อป้องกันการระบาดของโรคที่อาจส่งผลให้ผลผลิตของเกษตรกรเสียหาย

๓. กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการค้าภายในร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ และผู้ผลิต/ผู้นำเข้าปุ๋ยเคมี จำนวน ๒๖ บริษัท จาก ๒ สมาคม ได้แก่ สมาคมการค้าปุ๋ยและธุรกิจการเกษตรไทย และสมาคมการค้าผู้ผลิตปุ๋ยไทย ได้ดำเนิน “โครงการเชื่อมโยงปุ๋ยเคมีราคาถูกให้แก่เกษตรกรผ่านสถาบันเกษตรกร” โดยเป็นการจำหน่าย แม่ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยเคมีสูตรสำเร็จในราคาถูกกว่าท้องตลาดให้แก่เกษตรกรผ่านสถาบันเกษตรกร เพื่อแก้ไขปัญหาต้นทุนทางการผลิตของเกษตรกร ระยะเวลาดำเนินโครงการตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม - ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ปุ๋ยเคมีที่เข้าร่วมโครงการมีทั้งหมด ๖๔ สูตร รวมปริมาณ ๑๕๑,๙๒๐ ตัน (๓,๐๓๘,๔๐๐ กระสอบ) ส่วนลดเฉลี่ยประมาณกระสอบละ ๑๐ - ๕๐ บาท รวมทั้งได้มีการติดตาม สถานการณ์ภาวะการค้าและความเคลื่อนไหวของราคาอย่างใกล้ชิดตลอดทุกช่วงการค้าตั้งแต่ต้นทาง คือ ราคาวัตถุดิบนำเข้าจากต่างประเทศจนถึงปลายทาง คือ ราคาจำหน่ายปลีก และติดตามดูแล ทั้งสถานการณ์ราคาและปริมาณ หากต้นทุนปุ๋ยเคมีนำเข้าปรับลดลง ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย จะต้องปรับลด ราคาจำหน่ายให้เหมาะสมสอดคล้องกับต้นทุน และเพื่อช่วยลดภาระต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกร นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินโครงการลดต้นทุนให้กับเกษตรกร อาทิ การช่วยค่าบริหารจัดการและพัฒนา คุณภาพข้าวเกษตรกร โดยลดต้นทุนให้เกษตรกร ไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน

ให้เกษตรกรสามารถดำรงชีพอยู่ได้ มีรายได้เพิ่มมากขึ้นและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวและโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกมันสำปะหลัง โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนเงินทุนในการพัฒนาการผลิตและเพิ่มผลิตภาพการผลิตของเกษตรกร โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง

คำตอบข้อที่ ๒

จากข้อมูลของกระทรวงการคลัง ทราบว่า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในฐานะเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจ สังกัดกระทรวงการคลัง มีภารกิจและความรับผิดชอบในการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟู ด้วยการสนับสนุนด้านการเงินและการพัฒนาให้กับเกษตรกรทั้งที่เป็นลูกค้า และไม่เป็นลูกค้า สนับสนุนให้ภาคการเกษตรไทยให้มีความยั่งยืนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยมีโครงการหรือมาตรการในการช่วยเหลือเกษตรกร ด้านการแก้ไขปัญหาราคาสินค้าทางการเกษตรตกต่ำ ดังนี้

๑. โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๕/๒๕๖๖ (ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕) เพื่อช่วยเหลือด้านการเงินแก่เกษตรกรระหว่างรอขายผลผลิต และเป็นการรักษาภาคการเกษตรให้เกษตรกรเก็บรักษาข้าวเปลือกไว้ในยุ้งฉางไม่ให้ออกสู่ตลาดพร้อมกัน โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะต้องขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวปี ๒๕๖๕/๖๖ กับสำนักงานเกษตรอำเภอโดยสามารถกู้เงินได้รายละไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ไม่มีดอกเบี้ยระยะเวลา ๕ เดือน และเกษตรกรต้องมีข้าวเปลือกเก็บไว้ในยุ้งฉางของตนเอง ระยะเวลาดำเนินโครงการระหว่างวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ถึง ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ (ภาคใต้ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖)

๒. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต ๒๕๖๕/๒๕๖๖ (ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕) เพื่อช่วยเหลือทางการเงินให้แก่สถาบันเกษตรกร ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร ชุมชนสหกรณ์ วิสาหกิจ ศูนย์ข้าวชุมชน และกลุ่มเกษตรกรนำไปรวบรวมรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรสมาชิกและเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อจำหน่ายหรือแปรรูป เป้าหมายข้าวเปลือก ๑ ล้านตัน ระยะเวลาดำเนินโครงการ ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ถึง ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

๓. โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ และขยายเวลายตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มและจัดหาปัจจัยการผลิตร่วมกัน ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน ตลอดจนการรวบรวมผลผลิตและการแปรรูป จำหน่ายตามระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ระยะเวลาดำเนินโครงการ ระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึง ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๗๕

นอกจากนี้ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรยังกำหนดมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรลูกค้าและไม่เป็นลูกค้าสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรหรือกลุ่มองค์กรภาคการเกษตร โดยจำแนกมาตรการช่วยเหลือเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

(๑) ด้านเงินทุน จัดทำโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อช่วยเหลือให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุน ดอกเบี้ยที่เหมาะสม ลดภาระหนี้ในระบบ อาทิ สินเชื่อ Smart Farmer สินเชื่อ Contract Farming สินเชื่อธุรกิจชุมชนสร้างไทย สินเชื่อเสริมแกร่ง SME เกษตร สินเชื่อแทนคุณ สินเชื่อสานฝันสร้างอาชีพ และสินเชื่อนวัตกรรมดีมีทุน เป็นต้น

(๒) ด้านการจัดการหนี้สิน จัดทำโครงการพักชำระหนี้หรือลดภาระการส่งชำระหนี้แก่เกษตรกรลูกค้า อาทิ โครงการพักชำระหนี้ โครงการชำระหนี้ตามสัดส่วน (Care Plus) โครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (Preventive) และโครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างยั่งยืน

(๓) ด้านการพัฒนา ฟื้นฟู และส่งเสริมสินเชื่อ อาทิ การจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) และการจัดตลาดนัดจำหน่ายผลิตผลเกษตร เป็นต้น

คำตอบข้อที่ ๓

จากข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ ทราบว่า ได้ดำเนินการส่งเสริมการเกษตรสร้างมูลค่าตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกร ดังนี้

๑. ส่งเสริมด้านเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนปัจจัยการผลิตแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลอัตลักษณ์ที่ได้มาตรฐาน พัฒนาสินค้าไม้ผลอัตลักษณ์สู่กระบวนการรับรองสินค้า GI (Geographical Indications) และตรวจสอบย้อนกลับได้ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าผลไม้อัตลักษณ์ การพัฒนาจตุรรวบรวม และการจัดชั้นคุณภาพไม้ผลอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น และจัดงานส่งเสริมการบริโภคสินค้าไม้ผลอัตลักษณ์คุณภาพดีข้ามถิ่นนอกแหล่งผลิต

๒. ส่งเสริมด้านเกษตรปลอดภัย โครงการยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตมังคุดให้มีคุณภาพ มีมาตรฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

๓. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต พัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพและมาตรฐานการบริหารจัดการและการจัดการด้านการตลาด

๔. ส่งเสริมการเพิ่มช่องทางการตลาด โครงการพัฒนาประสิทธิภาพโลจิสติกส์เกษตรเพื่อลดการสูญเสีย ทั้งในส่วนของตลาดออฟไลน์ (ตลาดเกษตรกร) และออนไลน์ (www.ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com) เพื่อให้เกษตรกรสามารถเป็นผู้กำหนดราคาสินค้าเกษตรได้ด้วยตนเอง ลดปัญหาการราคาผลผลิตแปรปรวนอันเนื่องมาจากกฎอุปสงค์และอุปทาน

ทั้งนี้ การพิจารณาแก้ไขปัญหาลผลิตทางการเกษตรเพื่อรักษาเสถียรภาพหรือยกระดับราคาสินค้า ด้วยมาตรการเชิงรุกที่มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหา และสถานการณ์สินค้าเกษตรแต่ละชนิด จะต้องเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการที่กำกับดูแลสินค้านั้น ๆ พิจารณาอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทุกมิติต่อไป